

« İbadet Allah'ın razı olduğunu yapmak,
ubudiyet ise Allah'ın yaptığını razı ol-
maktır »

Emrahî Hamdi YAZAR

Def'iz : İradesini ilahî irâdede fâsîf
kılmak.

İBADET (Kulluk)

1 Fâtiha 5. Ey Rabb'im! Ancak San'a kulluk eder ve ancak Sen'den yardım dileriz.

2 Bakara 21. Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize kulluk ediniz ki (Allah'ın azabından) korunmuş olasınız.

3 Âl-i İmrân 51. Muhakkak ki Allah, benim de Rabb'im sizin de Rabb'inizdir. O'na kulluk edin. İşte bu, doğru yoldur.

10 Yûnus 3. ...İşte Rabb'iniz olan Allah budur. O hâlde O'na kulluk edin. Hâlâ düşünmüyor musunuz?

11 Hûd 84. ...Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka bir tanrınız yoktur. ... **114.** ...Şüphesiz iyilikler (bütün ibadetler), kötülükleri (günahları) giderir. Bu (gerçek), öğüt kabul edenler için bir öğüttür. **123.** ...O hâlde O'na kulluk et. ...

12 Yûsuf 40. ...O, ancak kendisine ibadet etmenizi emretmiştir. İşte bu, en doğru dindir. Fakat insanların çoğu bilmezler.

13 Ra'd 36. ...De ki: "Bana, yalnız Allah'a ibadet etmem ve O'na ortak koşmamam emrolundu. Ben, yalnız O'na dua ederim. ...

15 Hicr 99. Sana ölüm gelinceye kadar Rabb'ine ibadet et.

17 İsrâ 23. Rabb'in, ancak ve ancak kendisine kulluk etmenizi, anneye ve babaya karşı iyi davranmanızı buyurdu. ...

19 Meryem 65. ...O hâlde O'na kulluk et ve kulluğu için de (bütün zorluklara) sabret. ...

22 Hac 67. Biz, her ümmet için bir ibadet yolu belirledik ki onlar, onunla amel etsinler. Artık (dini) buyruk (lar) hakkında sizinle hiçbir münakaşa etmesinler. Sen, (insanları) Rabb'ine davet et. Çünkü sen, dosdoğru bir yol üzerindesin.

24 Nûr 37. (Öyle) kimseler vardır ki; kendilerini ne bir ticaret ve ne de bir alışveriş, Allah'ı anmaktan, namazı kılmaktan, zekâtı vermekten alı koyar. Onlar, kalplerin, gözlerin, içerisinde (dehşetten) ters döneceği bir günden korkarlar.

25 Furkan 77. De ki: "Eğer sizin dua ve ibadetleriniz olmasaydı Rabb'im size bir değer verir miydi? ...

29 Ankebüt 17. ...O'na kulluk edin. O'na şükredin. Siz, ancak O'na döndürüleceksiniz.

33 Ahzâb 41. Ey inananlar! Allah'ı çok zikredin. **42.** O'nu sabah akşam tespih edin (*amin*). **43.** O, sizi karanlıklardan (*inkârcılıktan*) nûra (*imana*) çıkartmak için üzerinize melekleriyle birlikte rahmet (*ini*) indirendir. O, müminleri başışlayandır.

36 Yâsîn 60-61. Ey Âdem oğulları! "Şeytana tapmayın. Çünkü o, sizin apaçık bir düşmanınızdır. Ban'a kulluk edin. Bu, dosdoğru bir yoldur." Diye size emretmedim mi?

40 Mümin 60. ...Muhakkak ki Ban'a ibadet etmeyi gururlarına yediremeyenler, aşağılanarak cehenneme gireceklerdir.

ORUÇ

2 Bakara 183. Ey inananlar! Haram olanlardan (*nefsinizi*) sakınsınız diye sizden önceki (*gelip geçen ümmet*) lere orucun farz kılındığı gibi size de farz kılındı. **184.** (*Ey inananlar! Farz olan oruç,*) sayılı günlerdedir. (*Fakat*) sizden bir kimse (*o sayılı günlerde*) hasta yahut yolcu olursa (*ve orucunu tutamazsa*) tutamadığı günlerin sayısınca başka günlerde (*oruç tutsun*). Oruç tutmaya (*ihhtiyarlık veya uzman doktorun müsaade etmemesi nedeniyle ve*) dermanı olmayan hasta kimseler, (*her bir güne karşılık*) bir fakiri doyuracak kadar fidye verir. (*Yine*) bir kimse, hayrına fidyeyi artırırsa kendisi için daha iyidir. Eğer siz, (*oruçtaki yararı bir*) bilseniz; oruç tutmanız, kendiniz için daha hayırlıdır. **185.** (*O sayılı günler,*) Ramazan ayıdır ki; insanlara yol gösterici (*rehbere olan*), insanları doğru yola sevk eden ve doğruyu yanlıştan ayıran apaçık delilleri olan Kur'an, bu ayda indirildi. Sizden bir kimse, Ramazan ayında hazır bulunursa hemen o ayda oruç tutsun. (*Fakat*) hasta veya yolcu olursa (*ve bu nedenlerle oruç tutamazsa*) tutamadığı günlerin sayısınca başka günlerde oruç tutsun. (*Bununla*) Allah, size kolaylık diler, zorluk istemez. (*Yalnız mazeret nedeniyle tutamadığınız günlerin*) sayısını tamamlamanız ve sizi doğru yolda kılan Allah'ı tekbir etmeniz için umulur ki şükredersiniz. **187.** Oruç (*tuttuğunuz günlerin*) gecesi eşlerinize yaklaşmanız, size helâl kılındı. Onlar, sizin için bir elbise, siz de onlar için bir elbise durumundasınız. Allah, kendinize yazık etmekte olduğunuzu biliyordu da tövbenizi kabul etti ve sizi affetti. Artık onlara (*Ramazan gecelerinde*) yaklaşabilirsiniz. Allah'ın, sizler için takdir ettiğini isteyin. Tan yerinde beyaz iplik siyah iplikten sizce ayırt edilinceye kadar yiyin, için, sonra orucu geceye (*akşam namazı vaktine*) kadar tamamlayın. (*Bununla beraber*) siz, meşitlerde ibadete çekilmiş hâlde iken eşlerinize (*gece dahil*) yaklaşmayın. Bunlar, Allah'ın (*belirlediği yasak*) sınırları (*yasaları*)dır. Sa-

kın bunlara (*bu sınırlara*) yaklaşmayın. Allah, âyetlerini insanlara böylece açıklar ki; onlar (*kötülüklerden*) sakınsınlar.

NAMAZ

2 Bakara 43. Namazı kılın, zekâtı verin ve rükû edenlerle beraber siz de rükû edin. **45.** Sabırla ve namazla (*Allah'tan*) yardım dileyin. Şüphesiz ki bu, (*Allah'a karşı*) içi titreyerek mütevazi ve saygılı kimselerden başkasına ağır bir yük (*gibi*) gelir. **83.** Biz, İsrailoğullarından şöyle söz almıştık: ...Namazı hakkıyla kılın. ... **110.** Siz, namazı kılın. Zekâtı verin; kendiniz için hayır olarak sunduğunuz her iyiliği Allah'ın katında bulursunuz. Çünkü Allah, yaptığınız (*her*) şeyi muhakkak tam görendir. **153.** Ey inananlar! Sabır ve namazla (*Allah'tan*) yardım isteyin. ...

6 En'am 72. Namazı kılın, Allah'a karşı gelmekten sakının (*diye emredildi*) Huzuruna varıp toplanacağınız O'dur. **162-163.** De ki: "Muhakkak ki benim namazım da, (*bütün benliğimle yaptığım*) ibadetlerim de, hayatım da, ölümüm de alemlerin Rabb'i olan, ortağı olmayan Allah içindir. Ben böylece emrolundum. Ben, (*ümmetim arasında*) Müslüman olanların ilkiyim."

10 Yûnus 87. Musa'ya ve kardeşine (*Harun'a*) vahyettik ki; İkiniz Mısır'da kavminiz için evler hazırlayın. Evlerinizi namaz kılınacak yerler yapın. Namazı kılın ve müminleri müjdeleyin."

14 İbrâhim 31. İnanan kullarıma de ki: "Namazlarını dosdoğru kılınlar." ...

17 İsrâ 110. ... Namazında (*okurken*) sesini çok yükseltme ve onu çok da kısma; ikisi arasında bir yol tut.

20 Tâhâ 14. Şüphesiz ki Ben; yalnız Ben Allah'ım. Ben'den başka tanrı yoktur. Öyleyse yalnız Ban'a kulluk et ve beni anmak için namazı kıl. **132.** Ailene (*ve ümmetine*) namazı emret ve kendin de namaz kılmaya sabırla devam et. ...

22 Hac 77. Ey iman edenler! Rükû edin, secde edin, Rabb'inize ibadet edin ve hayır işleyin; ki siz muradınıza eresiniz. **78.** ...Artık namazı kılın, zekâtı verin, Allah'a sınıksız sarılın. O, sizin sahibinizdir. O, ne güzel sahiptir ve ne güzel yardımcıdır.

23 Müminûn 1-2. Namazlarında (*aşk ve sevgiyle Allah'a bağlanıp*) huşu içinde olan müminler, muhakkak kurtuluşa ermiştir.

24 Nûr 56. Namazı kılın, zekâtı verin ve peygambere itaat edin ki size merhamet edilsin.

29 Ankebût 45. ...Namazı kıl (ve kıldır). Çünkü namaz, (insanı) hasyasızlıktan ve kötülükten alı koyar. Allah'ı anmak, elbette en büyük (bir ibadet) tir. Allah, ne yaparsanız bilir.

58 Mücadele 13. ...Namazı kılın, zekâtı verin. Allah'a ve peygamberi-ne itaat edin. Allah, ne yaparsanız hakkıyla haberdardır.

73 Müzzemmil 20. ...(Namazda) Kur'an'dan, kolayınıza geleni okuyun. ...

107 Maûn 1. Dini yalan sayanı gördün mü? 2. İşte o, öksüzü şiddetle iter, kakandır. 3. Yoksulu doyurmaya teşvik etmeyendir. 4. İşte (bu vasiflarla beraber) namaz kılanların vay hâline. 5. Onlar, namazlarından gafil olanlardır. 6. Onlar, zekâtı da men ederler.

NAMAZIN ÇEŞİTLERİ

a. Vakit Namazları

2 Bakara 238. Namazlara ve bilhassa orta namazı (ikinci namazı) na devam edin ve (Allah'a gönülden bağlı olduğunuz hâlde) boyun eğerek Allah için namaza durunuz. 239. Eğer siz, (düşmandan veya başka korkulacak şeylerden namaz vakti) korkarsanız yaya veya binmiş olduğunuz hâlde kılın. (Korku yok olup da) güvene erişince (böyle) bilmediğiniz şeyleri size öğrettiği gibi hemen Allah'ı anın (namaz kılın).

4 Nisâ 101. Yeryüzünde sefere çıktığınız zaman eğer kâfirlerin, size zarar vermesinden korkuyorsanız (dört rekatlık) namazdan (iki rekât) kılmanızda size bir günah yoktur. Muhakkak ki kâfirler, sizin için apaçık bir düşmandırlar. 103. ...Muhakkak ki namaz, müminlere belirli vakitlerde yazılı bir farzdır.

11 Hûd 114. Gündüzün iki tarafında (sabah, öğle, ikindi) ve geceye yakın saatlerinde (akşam ve yatsı) namazı (nı) kıl. Şüphesiz iyilikler (bütün ibadetler) kötülükleri (günahları) giderir. Bu (gerçek), öğüt kabul edenler için bir öğüttür.

17 İsrâ 78. Güneşin zevalinden (sonra öğle ve ikindi namazı) gecenin karanlığına kadar (akşam ve yatsı) namazı kıl. Ve sabah namazını da; çünkü sabah namazı (gece ve gündüz melekleri tarafından) şahittir. 79. Gecenin bir kısmında sana özgü olarak uykudan uyanıp onunla (Kur'an'la) -nafile olmak üzere- gece namazı kıl. (Böylece) Rabb'in seni Makam-ı Mahmud'a (ahirette şefaât makamına) ulaştırması ümit olunur.

50 Kaf 39. (Ey Muhammed! Müşrikler) ne derlerse sabret. Güneşin doğuşundan önce de (sabah namazında) ve batısından önce de (öğle ve ikindi namazlarında) Rabb'ini överekten tespih et. 40. Gecenin bir kısmında (akşam, yatsı ve teheccüt namazlarında) ve secdelerin arkasından (nafle namazlarında yahut vitir namazında) da O'nu tespih et.

73 Müzzemmil 20. (Ey Muhammed!) Muhakkak Rabb'in senin, gecenin üçte ikisinden daha az kısmında, yarısında, üçte birinde (teheccüt namazı için) kalktığını; senin ve seninle beraber olanlardan bir topluluğun da ayakta olduğunu biliyor. Allah, geceyi ve gündüzü takdir eder. O, sizin bunu sayamayacağınızı (zamanı hesap ederek gecenin belli saatlerinde kalkamayacağınızı) bildiği için sizi bağışladı. (Gece namazının farz olmasını kaldırdı.) Artık (belli bir saat gözetmeden) Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyun. Allah, muhakkak bilmiştir ki: içinizden hastalar olacak, başkalarından bir kısmı da, Allah'ın lütfundan (kismetini, rızkını) aramak için yeryüzünde yolculuk yapacaklar ve diğer kısımları da Allah yolunda savaşacaklar. O hâlde ondan (Kur'an'dan) kolayınıza geleni okuyun. Namazı kılın. Zekâtı verin. Allah'a göntül hoşluğu ile ödünç vermiş (hayırlar yapmış, düşünle-re yardım etmiş) olun. Kendiniz için (henüz dünyada iken) iyilik olarak ne hazırlarsanız; Allah katında onu daha iyi ve mükâfatça (sevapça) da daha büyük olarak bulursunuz. Allah'tan mağfiret dileyin. Muhakkak ki Allah, çok bağışlayıcıdır ve çok esirgeyicidir.

b. Cuma Namazı

62 Cuma 9. Ey iman edenler! Cuma günü namaz için (ezan okunarak) çağrıldığında hemen Allah'ı anmaya (Cuma namazına ve hutbeye) koşun, alış verişini bırakın. Eğer bilerseniz şüphesiz bu, sizin için daha hayırlıdır. 10. Namaz kılınca da yeryüzüne dağılın. Allah'ın lütfundan (rızkınızı, kazancınızı) arayın. Allah'ı çok (her zaman) anın ki siz kurtuluşa eresiniz. 11. Onlar, bir ticaret yahut bir eğlence gördüklerinde; seni (hutbe okurken veya namaz kıldırırken) ayakta bırakarak hemen dağılıp ona giderler. De ki: "Allah'ın yanında bulunan, eğlenceden de, ticareten de daha iyidir. Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Namazda Rükû

2 Bakara 43. Namazı kılın, zekâtı verin ve rükû edenlerle beraber siz de rükû edin. 125. Hani Biz, Ev'i (Kâbe'yi) insanlara sevap kazanılacak bir toplantı yeri ve bir güven yeri yapmıştık. (Ey inananlar!) İbrahim'in makamından bir namaz yeri edin. (Orada namaz kılın.) Biz, İbrahim ve İsmail'e: "Tavaf edenler, ibadet için içinde kalanlar, rükû ve secde edenler için Ev'imî temiz tutun" diye emretmiştik.

Namazda Secde

7 A'râf 11. Ant olsun ki: Sizi yarattık, Sonra size şekil verdik, sonra da meleklere "Âdem'e secde edin" dedik, secde ettiler. Yalnız İblis, secde etmedi. O secde edenlerden olmadı. 206. Şüphesiz Rabb'inin katında olanlar, O'na kulluk etmekten aslâ kibirlenmezler. O'nu tespih ederler ve yalnız O'na secde ederler.

13 Ra'd 15. Göklerde ve yerde kim varsa ve onların gölgeleri de sabah, akşam ister ve istemez yalnız Allah'a secde ederler.

22 Hac 18. (Resûlüm,) Sen, görmedin mi ki; Allah'a göklerde olanlar ve yerde olanlar, güneş, ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanlardan birçoğu secde ediyorlar? (İnsanlardan) çoğunun üzerine de azap gerçek olmuştur. Allah, kimi aşağılatırsa onu yükseltecek (bir kimse) yoktur. Şüphesiz ki Allah, dilediğini yapar.

55 Rahmân 6. Bitkiler ve ağaçlar (Allah'a) secde ederler.

Namaza Durabilme Şartları: Namaz Abdesti ve Boy Abdesti Almak, Teyemmüm

4 Nisâ 43. Ey iman edenler! Siz, sarhoş iken -söylediğiniz sözü (hakkıyla) bilinceye kadar- ve cünup iken de boy abdesti alıncaya kadar namaza yaklaşmayın. -Yolcuysanız müstesna-. Eğer siz hasta olur veya yolculukta iseniz, yahut sizden birisi tuvaletten gelirse yahut kadınlara temas etmişseniz (gusledecek) su da bulamamışsanız temiz toprağa teyemmüm edin; (niyet etikten sonra iki elinizi toprağa vurup) yüzlerinize ve (tekrar toprağa vurup dirseklere kadar) ellerinize meshedin. Muhakkak ki Allah, affedici ve bağışlayıcıdır.

5 Mâide 6. Ey inananlar! Namaza (niyetle ayağa) kalktığınızda yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi ve -başlarınızı meshedip- topuk kemiklerine kadar ayaklarınızı yıkayın (veya meshedin). Eğer cünup olmuşsanız boy abdesti alın. Eğer hasta olmuşsanız yahut bir yolculuk yapıyorsanız yahut sizden biriniz tuvaletten gelmişse yahut kadınlarla temas etmişseniz, bu hâlde de su bulamamışsanız temiz toprağa teyemmüm edin: (niyet ederek) ondan yüzlerinize ve ellerinize meshedin. Allah, size herhangi bir güçlük çıkartmak istemez. Fakat temiz olmanızı ve nimetini size tamamlamayı ister. Ta ki şükredesiniz.

Kibleye Yöneliş ve Kâbe

2 Bakara 115. Doğu da, batı da Allah'ındır. Hangi tarafa dönerseniz Allah'ın yüzü (zâtı, kiblesi) orasıdır. Doğrusu Allah'ın rahmeti ve nimeti geniştir ve O (her şeyi) bilendir. 125. Hani Biz, evi (Kâbe'yi) insanlara sevap

kazanılacak bir toplantı yeri ve bir güven yeri yapmıştık. (Ey inananlar!) İbrahim'in makamından bir namaz yeri edinin. (Orada namaz kılın.) Biz, İbrahim ve İsmail'e: "Tavaf edenler, ibadet için içinde kalanlar, rükû ve secde edenler için Ev'imî temiz tutun" diye emretmiştik. 126. Hani İbrahim de, "ey Rabb'im! Bu beldeyi (Kâbe ve etrafını) her şeyden güvenilir bir belde yap ve halkından Allah'a ve ahiret gününe inanan kimseleri çeşitli meyvelerle rızıklandır" demişti. Allah da: "Onlardan kâfir olan kimsele-ri kısa bir süre için rızıklandırır, sonra da onları cehennem azabına sürerim. Orası, ne kötü varılacak yerdir" buyurmuştu. 127. Hani İbrahim ve (oğlu) İsmail, Kabe'nin duvarlarını (yahut temellerini) yükseltmişlerdi (ve şöylece dua etmişlerdi): "Ey Rabb'imiz! (Yaptıklarımızı) bizden kabul buyur. (Çünkü) ancak (duamızı) işiten Sen'sin, (niyetlerimizi de) bilen Sen'sin." 143. (Ey Muhammed!) Senin (arzu edip de şu anda) yöneldiğin kibleyi (Kâbe'yi) biz, ancak peygambere uyanları gerisin geriye iki ökçeleri üzerinde dönenlerden ayırt etmemiz için kible yaptık. ... 144. (Ey Muhammed!) Biz, (kiblenin değiştirilmesi konusunda vahyin gelmesi için) senin yüzünü göğe doğru çevirdiğini görüyoruz. Elbette seni, hoşlanacağın bir kibleye çevireceğiz. (Haydi artık) yüzünü Mescid-i Haram (Kâbe) tarafına çevir. (Ey Muhammed ümmeti!) Her nerede bulunursanız (namazda) yüzlerinizi (siz de) o tarafa çevirin. Kendilerine kitap verilen (Yahudi ve Hristiyan) ler, bunun (kiblenin değiştirilmesinin) Rab'leri tarafından gerçek olduğunu muhakkak bilirler. (Fakat uymazlar.) Allah, onların yaptıklarından habersiz değildir. 149. (Ey Muhammed!) Nereden (yolculuğa) çıkarsan çık yüzünü Mescid-i Haram tarafına döndür. (Namazda) Mescid-i Haram'a dönmek, Rab'in tarafından (bildirilen) gerçektir. Allah, sizin yaptıklarınızdan asla habersiz değildir. 150. (Ey Muhammed!) Nereden (yolculuğa) çıkarsan çık (namazda) yüzünü Mescid-i Haram tarafına döndür. (Ey Muhammed ümmeti!) Nerede bulunursanız (namazda) yüzlerinizi o tarafa döndürün ki; -aralarında haksızlık edenler müstesna- insanların (bilhassa Yahudilerin), size karşı aleyhinizde bir delilleri olmasın. Siz, onlardan sakın korkmayın ve Ben'den korkun. Size olan nimetimi de tamamlayayım. Siz de doğru yolu bulasınız.

3 Âl-i İmrân 96. Şüphesiz insanlar (ın ibadeti) için yeryüzünde ilk kurulan ev, Mekke'de çok mübarek ve bütün âlemlere hidayet (kaynağı) olan evdir. 97. O evde (vahdaniyete) apaçık deliller, İbrahim'in makamı vardır. Oraya giren kimse, (saldırıdan) güvende olur. (Bu) eve (ziyaret için) gidip gelmeye yetenlerin Ev'i hacetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır. (Gücü olduğu hâlde hacetmeyem) kimse, inkâr ederse (zararı kendisindedir.) Şüphesiz ki Allah, bütün âlemlerden zengindir.

9 Tevbe 28. Ey iman edenler! (İyi bilin ki) müşrikler ancak bir pisliktir. O hâlde bu yıllardan sonra Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar. (Onların

Mescid-i Haram'dan men edilmesi sonucu eğer fakirlikten korkarsanız (*asla korkmayın. Çünkü*) Allah dilerse; kendi lütfundan sizi zenginleştirir. Şüphesiz Allah, bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.

Namaz Kılanlara Ödül

2 Bakara 277. İnanıp iyi işler yapanlar, namazı kılanlar ve zekâti ve renler için Rab'leri katında ödülleri vardır. Onlara (*yaptıkları iyi davranışların karşılığını yok olması için*) korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir

4 Nisâ 162. ...namazı kılanlar, ... onlara büyük ödüller vereceğiz.

70 Meâric 34. Namazlarına dikkat edip koruyanlar; 35. İşte bunlar, cennetlerde ağrılırlar.

87 A'lâ 14-15. Muhakkak ki (*inkârcılıktan ve kötü hareketlerden*) iyice temizlenen ve Rabbinin adını anıp namaz kılan kimse, mutluluğa erecektir.

Cami ve Mescitler

2 Bakara 114. Allah'ın mescitlerinde, Allah'ın adının anılmasına engel olan ve onların harap olmasına çalışandan daha zalim kim olur? Onların, mescitlere ancak korku ve endişe içinde girmeleri gerekir. Onlar için dünyada rezil olmak ve ahirette de büyük azap vardır.

9 Tevbe 18. Allah'ın mescitlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe iman eden, namazı dosdoğru kılan, zekâti veren ve Allah'tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. O hâlde bunların, doğru yolu bulanlardan olmaları umulur. 109. Binasını Allah korkusu ve (*Allah'ın*) rızası üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş bir yarı kenarına kurarak onunla beraber cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi? Allah, zalimler gürühünü doğru yola iletmez.

HAC

2 Bakara 158. Şüphesiz Safa ile Merve, Allah'ın (*belirlendiği*) nişanlarıdır. Onun için bir kimse hac veya umre niyeti ile Beyt'i (*Beytullah'ı*) ziyaret eder ya da umre yaparsa onları (*Safa ile Merve'yi*) tavaf etmesinde kendisine bir günah yoktur. ... 196. (*Ey Müminler!*) Hac ve umreyi Allah (*rızası*) için tam yapın. Eğer (*düşman tarafından veya herhangi bir nedenle Mekke'ye kadar varmaya*) imkân bulamazsanız kolayınıza gelen kurbanı gönderin. Kurban, yerine varıncaya kadar başlarınızı tıraş etmeyin. Sizde bir kimse hasta olur yahut başından rahatsız (*olduğu için tıraş eder*) ise

ona oruç tutmak yahut sadaka vermek yahut kurbandan ibaret bir fidye gerekir. (*Düşman veya hastalıktan*) güven içinde olduğunuz vakit hac zamanına kadar umre ile sevap kazanmak isteyen kimseye, gücü nispetinde bir kurban kesmek gerekir. (*Kurban*) bulamayan kimse, hac günlerinde üç gün ve yedi gün de (*memleketine*) geri döndüğü vakit oruç tutar ki: : bu, tam on gündür. Bu hüküm, ailesi Mescid-i Haram civarında oturmayanlar içindir. ... 197. Hac, bilinen aylardadır. Kim, o aylarda (*ihrama girerek kendisine*) haccı farz kılsa bilsin ki; artık hacda kadına yaklaşmak, sövüşmek (*kötü söz söylemek*) ve kavga çıkartmak yoktur. ... 198. (*Hac yolunda iken*) Rabbinizin lütuf ve kereminden (*rızık ve menfaat için*) ticaret istediğiniz vakit size günah yoktur. Arafat'tan ayrılp aşağı indiğinizde; "Meş'ar-i Haram" yanında (*Müzedelife'de Tekbirle*) Allah'ı anın. O'nu, size doğru yolu gösterdiği şekilde anın. ... 199. Sonra herkesin cemaatle akın ettiği yerden siz de akın edin ve Allah'tan günahlarınızın affedilmesini dileyin. Çünkü Allah, başlıyandır esirgeyendir, 200. Nihayet hacca ait olan ibadetlerinizi tamamladığınız vakit (*evvelce*) atalarınızı andığınız gibi, hatta daha da kuvvetli bir anısla Allah'ı anın. ... 203. Sayılı günlerde Allah'ı (*tekbirle*) anın. Kim, (*sayılı günlerden*) iki gün içinde (*Mina'dan Mekke'ye dönmeye*) acele ederse ona günah yoktur. Kim de, geri kalırsa ve haramdan sakınırsa ona da günah yoktur. ...

5 Mâide 2. Ey iman edenler! Hac zamanında Allah'ın, size haram kıldığı işaretlerine, (*öldürmeyi*) haram (*ettiği*) aya, kurbanlık hediyelere, (*hayvanlardaki*) gerdanlıklara, Rab'lerinin lütuf ve rızasını dileyerek Beyt-i Haram'a doğru gelenlere saygısızlık etmeyin. ... 96. (*Ey ihramda olan müminler!*) Deniz avı ve yemeği hem size, hem de yolculara bir geçimlik olarak helâl kılındı. İhramda bulunduğunuz sürece kara avı size haram kılındı. Huzuruna varıp toplanacağınız Allah'a karşı gelmekten sakının.

22 Hac 26. Hani Biz, (*mukaddes*) evin yerini İbrahim'e hazırlamış (*ona demiş*) tik ki: "Ban'a hiçbir şeyi eş tutma ve tavaf edenler, (*ibadette*) ayakta duranlar, rüku ve secde edenler için evimi temizle." 27. (*Ey İbrahim yahut ey Muhammed!*) İnsanlar içerisinde haccı ilân et. Onlar, (*Beyt'i ziyarete*) yaya olarak veya uzak yoldan gelen her yorgun devenin üzerinde (*binili*) olarak sana gelsinler. 28. Ta ki onlar, kendi çıkarlarına tanık olsunlar, Allah'ın adını, onlara rızık olarak verdiği hayvanları belli günlerde kurban ederken kendilerini doyuran (*kurbanlar*) üzerine ansınlar. İşte bundan iyinin ve yoksula, fakire de verin. 29. (*Haccın bitmesinden*) sonra (*maddî ve manevî*) kirlerini gidersinler, adaklarını yerine getirsinler ve Eski Ev'i (*Kâbeyi*) tavaf etsinler.

KURBAN KESMEK VE KURBANLIKLAR

22 Hac 32. İşte böyle. Kim Allah'ın nişanlarına (hac ibadetlerine ve kurbanlara) saygılı olursa bu, muhakkak kalplerin (kötülüklerden) sakınmasındandır. 33. Onlarda (kurbanlıklarda) sizin için (kesileceği) belirli bir süreye kadar yararlar vardır. Sonra (kurban edilmek için) varacakları yer, Beyt-i Atika' (Kâbe'nin etrafı) dır. (Orada kurban ediliyor.) 34. Biz, her ümmet için kurban kesmeyi gerekli kıldık ki; Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği dört ayaklı hayvanlar üzerine (keserken yalnız) Allah'ın adını ansınlar. İşte tanrınız, bir tek mabuddur. O hâlde yalnız O'na teslim olun. ... 36. O kurbanlık büyük baş hayvanları da sizin için Allah'ın dinine işaretlerden kıldık. Sizin için onlarda hayır vardır. O hâlde onlar, (biri bağlı üç ayağının üzerinde) ayakta dururlarken üzerlerine Allah'ın adını anınız (kurban ediniz). Artık yanları üstü düştüklerinde de onlardan kendiniz yiyeceğinizi ve (ihtiyaçlarınızı gizleyen) kanaatkâra da, dilenen fakire de yedirin. Biz, onları size böylece boyun eğdirdik ki şükredesiniz. 37. (Fakirlere verilen) onların etleri de, kanları da Allah'a asla ulaşmaz. Fakat O'na ancak sizin takvânız ulaşır. Allah, onları size böylece boyun eğdirdi ki; sizi doğru yola iletmesine karşı Allah'ı yüceltesiniz. (Ey Muhammed!) Güzel davranışları müjdele.

108 Kevser 1. (Ey Muhammed!) Şüphesiz Biz, sana Kevser'i verdik. 2. O hâlde Rabb'in için namaz kıl, kurban kes.

ADAK ADAMAK

2 Bakara 270. ...Her ne adak adarsanız şüphesiz Allah, onu bilir. Zulmedenler için hiçbir yardımcı yoktur.

ZEKÂT

Zekât ve Sadaka Vermek, Verenlere Mükâfat

2 Bakara 110. Namazı kılın, zekâtı verin; kendiniz için hayır olarak (namaz ve zekât gibi) sunduğunuz her iyiliği Allah'ın katında bulursunuz. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızı görür. 261. Allah yolunda (karşılıksız hayır yoluna yahut fakirlere) mallarını sadaka olarak verenler (in durumu), yedi başak veren, her başakta da yüz tane bulunan bir tek tohumla benzer. Allah, dilediğine kat kat fazla verir. Allah'ın Lütfü geniştir. (Herkesin ne yaptığını) bilendir. 262. Allah yolunda (karşılık beklemeden) mallarını sadaka olarak verenler, sonra da harcadıklarının arkasından başa kakmayı, gönül incitmeyi uygun görmeyen kimseler; onlar için Rab'leri katında mükâfatları vardır, onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyecek-

lerdir. 263. (Fakirlere) güzel söz söylemek ve (dilencinin) kusurlarını bağışlamak, eziyetle (ve serzenişle) verilen sadakadan daha iyidir. Allah zengindir, halîmdir. 264. Ey iman edenler! İnsanlara gösteriş için malınızı dağıtıp Allah'a ve ahiret gününe inanan kimse gibi sadakalarınızı başa kakmakla, gönül kırmakla (sadaka nedeniyle Allah'ın vereceği sevabı) boşa çıkarmayın. (Böylece gösteriş için sadaka veya yardımda bulunanın) durumu, sağanak hâlinde yağın yağmur yüzünden üzerindeki toprakların sıyrılmaması ile topraksız, yalnız bir taş olarak terk edilen çıplak kayanın durumuna benzer. Böyleler, kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler ve Allah kâfirler guruhunu doğru yola iletmez. 265. Allah'ın rızasını kazanmak amacı ve ruhlarındaki sabit bir inançla mallarını sadaka olarak dağıtanların durumu, bir tepedeki bahçenin (şu) hâline benzer: Ona bol bol yağmur yağar ve meyvelerini (başka bahçelere nispetle) iki kat verir. Yağmur yağmasa da birazcık çimentisi olur (meyvesini yine verir). Allah sizin yaptıklarınızı görür (ecrini de ona göre verir). 266. Sizden biriniz ister mi ki; içinde hurma ağaçları, üzüm bağları bulunan, altından ırmaklar akan (her tarafını sulayan) bir bahçesi olsun. Orada her çeşit meyvelerden bulunsun ve kendisine ihtiyarlık çöksün, aciz ve zayıf çocukları olsun. İşte böyle (bir zamanda) yıldırımlı bir kasırga isabet ederek o bahçe yansın. (İşte riya ve gösteriş için yapılanlar, böylece kasırga ile yanan bahçeye benzer.) İşte düşüncesiz diye Allah, âyetlerini böylece size açıklar. 267. Ey iman edenler! Kazandığınız malın temiz olanından ve size yerden yetiştirdiğimiz meyveden, bitkiden iyisini sadaka olarak verin. Kendinizin, gözünlü yummadan alamayacağınız malın kötüsünü vermeye kalkışmayın. Bilin ki; Allah şüphesiz zengindir, övülmeye lâyıktır. 271. Eğer sadakaları açıktan verirsiniz o, ne güzel sadakadır. Eğer onları gizleyerek fakirlere verirsiniz bu, sizin için daha iyidir. Günahlarınızdan bir kısmını örter. Allah, (gizli ve açıktan) yaptıklarınızın hepsine haberdardır. 273. (Sadakalar) kendilerini Allah yoluna adayan, bu nedenle yeryüzünde (ticaret için) dolaşmaya güçleri olmayana (ve) utangaçlıktan dolayı (kanaatkâr oldukları için) kendilerini tanımayanların çok zengin zannettikleri fakirlere verin. Onları yüzlerinden tanırsın. Onlar, yüzüzlük edip insanlardan bir şey istemezler. Hayır olarak ne yaparsanız muhakkak Allah onu hakkıyla bilir. 274. Onlar ki; gece ve gündüz, gizli ve açık mallarını Allah yolunda sarf edenlerin Rab'leri katındaki ödülleri, sırf kendilerindedir. Onlara (yaptıkları boşa gider mi diye) bir korku yoktur ve onlar üzüntü de çekmezler. 276. Allah, ribâyı mahveder ve sadakaları artırır. Allah, hiçbir nankör günahkârı sevmez. 277. İnananlar, iyi işler yapanlar, namazı kılanlar ve zekâtı verenler için Rab'leri katında ödülleri vardır. Onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyizler. 280. Eğer (borçlu olan kimse,) sıkıntıda ise ona eli genişleyinceye kadar süre vermek (gerekir). Alacağınızı bağışlamanız (sadaka veya zekâta saymak) sizin için daha hayırlıdır, eğer bilerseniz.

3 Âl-i İmrân 92. Sevdiğiniz şeylerden (Allah için) harcamadıkça iyiliğe erişemezsiniz. Her ne harcarsanız, Allah onu şüphesiz bilir.

4 Nisâ 38. Mallarını insanlara gösteriş (riya) için sarf edenleri, Allah'a ve ahiret gününe inanmayanları da Allah sevmez. Bir kimse ki; kendisine şeytan, yakın (arkadaş) olursa yakın (arkadaş)lık yönünden ne kötü oldu. **39.** Onlar, Allah'a ve ahiret gününe inansalardı, Allah'ın kendilerine verdiği rızktan (riyasız) Allah yolunda sarf etmiş olsalardı ne olurdu?

7 A'râf 156. ...Ben, rahmetimi (inkârcılıktan) sakınanlara, zekâtı verenlere yazacağım. Onlar, öyle kimseler ki âyetlerimize inanırlar.

9 Tevbe 60. Sadakalar (zekâtlar), Allah tarafından bir farz olarak ancak fakirlere, düşkünlere, (zekâtı toplayan) memurlara, kalpleri (Müslümanlığa) ısındırılmak istenenlere, (azat olunması için) kölelere, borçlulara, Allah yolunda olana ve yolculara mahsustur. Allah, hakkıyla bilendir, tam bir hüküm ve hikmet sahibidir.

12 Yûsuf 88. ...Allah, sadaka verenleri ödüllendirir.

22 Hac 78. ...Zekâtı verin. ...

24 Nûr 56. Namazı kılın, zekâtı verin ve peygambere itaat edin. Tâ ki size merhamet edilsin.

30 Rûm 39. İnsanların mallarında artış olması için ribâ (tefe veya kişiler arasında gerçek faiz) olaraktan verdiğiniz şey, Allah'ın katında artmaz. Ama Allah'ın rızasını dileyerek zekâtı verdiğiniz şey, (böyle değildir. Zekâtı veren) onlar, sevaplarını kat kat artıranlardır.

57 Hadid 18. Sadaka veren erkeklere, sadaka veren kadınlara ve Allah'a gönül hoşluğu ile ödünç verenlere (verdiklerinin karşılığı) kat kat artırılır. Onlara çok değerli bir ödül vardır.

58 Mücadele 13. ...namazı kılın, zekâtı verin. Allah'a ve peygamberine itaat edin. Allah, ne yaparsanız hakkıyla haberdârdır.

73 Müzzemmil 20. ...Zekâtı verin, Allah'a gönül hoşluğu ile ödünç vermiş olun. Kendiniz için hayır olarak (dünyada iken) önceden ne göndermişseniz Allah katında onu, verdiğinizden mükâfatça daha hayırlı ve daha büyük bulacaksınız. ...

107 Maûn 1. Dini yalan sayanı gördün mü? **2.** İşte o, yetimi şiddetle iten kakandır. **3.** Yoksulu doyurmaya teşvik etmeyendir. **6.** Onlar, gösteriş (için ibadet) yapanlardır. **7.** Onlar, zekâtı da men edenlerdir.